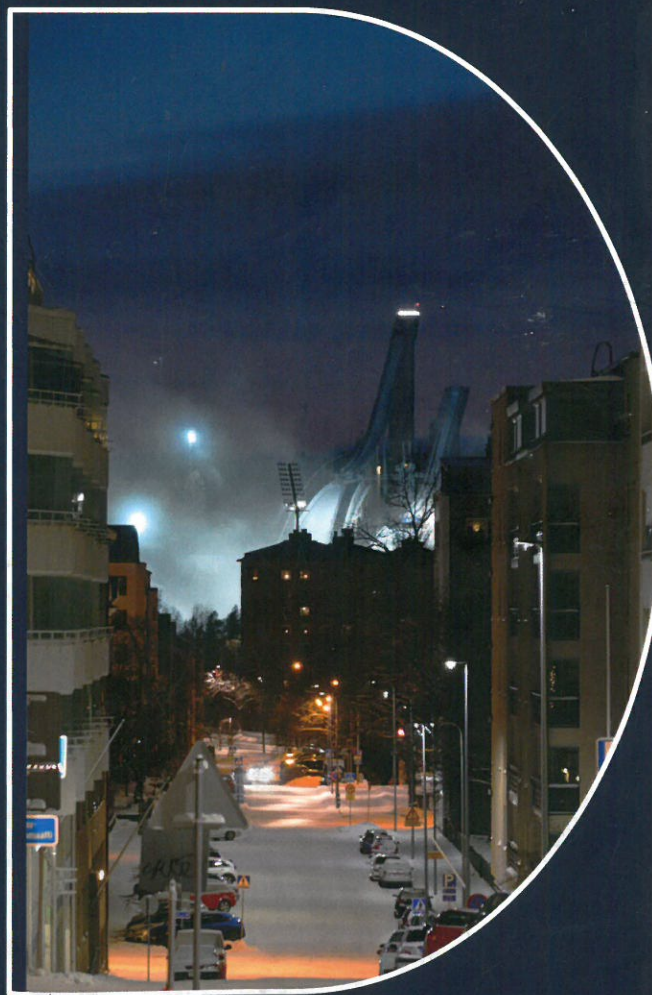
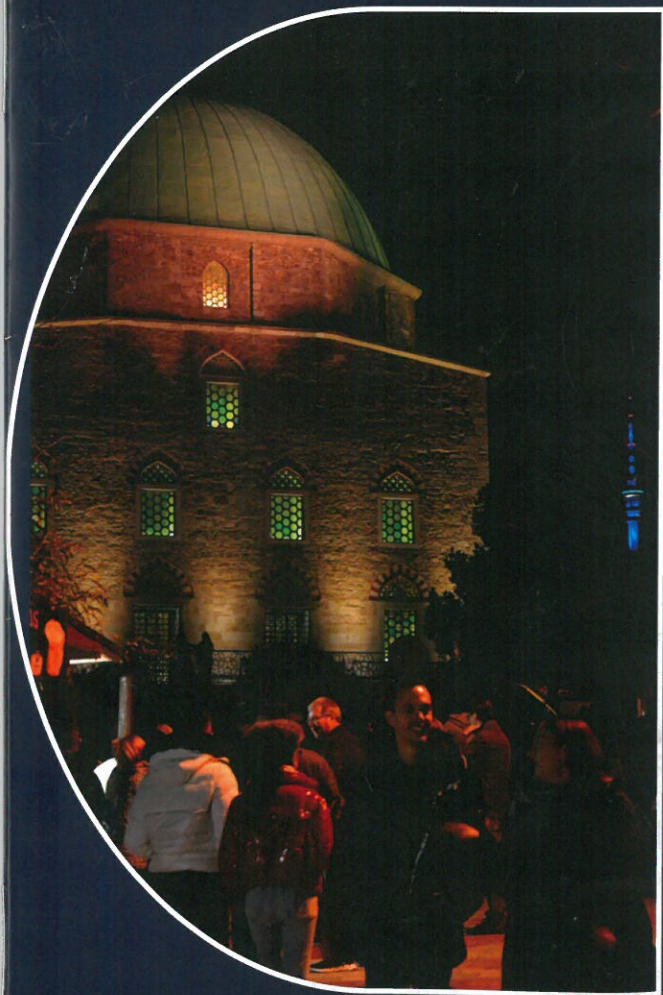

KÉPEK, EMLÉKEZÉSEK ÉS DOKUMENTUMOK AZ ELMÚLT ÉVEKBŐL

A Pécsi Magyar-Finn Társaság megalakulásának 50. évfordulójára
a Lahti Finn-Magyar Társaság

KUVIA, MUISTOJA JA DOKUMENTTEJA VUOSIEN VARRELTA

Pécsin Unkari-Suomi Seuralle 50. toimintavuoden kunniaksi
Lahden Suomi-Unkari Seura

PROLETÁRJAI EGYESÜLJETEK!

UNÁNTÚLI NAPLÓ

YA MEGYEI PAR. BIZOTTSAG ES A MEGYEI TANACS UJD.

LYAM, 211. SZÁM

ÁRA 50 FILLER

PÉNTEK, 1956. SZEPTEMBER 7.

z juthat alu!

n orvoslására
éget az Ország-
szövetségi Tan-
ácsot hozta ho-
rákhozvetkezze-

As eddigi
szerint a ta-
csak betehe-
da, de betét-
chetőt ki, ha
lkégu: is volt
nélkül még
is nehéz az
alkodás, a kis-
is szólva.
szaj szökhite-
el a parasz-
vehetők fej-
étisét, vagy
illetet, raffiát.
felelő kama-
— csak az
ett visszafi-
en célra ed-
nem állott
ist sem le-
m megokla-
pénzes em-
alun, akik
orint kama-
kölcsonadott
k a kisebb-
nak kongat-

Finn vendégek Pécsen

Olavi Kajala, a finnországi Lahti város polgármestere és felesége, tegnap délelőtti 11 órakor érkezett Pécsre. A finn vendégeket Győrök Antal elvtárs, Pécs város tanácsa végrehajtó bizottságának elnöke, Berki Fülöp és Asztalos Ferenc elvtársak, v. b. elnökhelyettesek, valamint Tamás József elvtárs, v. b. titkár fogadták.

A szívélyes üdvözlések után a finn vendégek megtekintették a török dzsámit, majd elfogyasztották ebédjüket a Nádor szálló éttermében. Ebéd után ellátogattak a Víz- és Csatornaművekhez, a Székesegyházba, a katedrálisba és Zsolnay Múzeumba. Az Uduló-szállóban vacsoráztak, majd este 10 órakor indultak Budapestre.

Olavi Kajala a látottakról elismerését fejezte ki. Értékelte a városnak azt a törekvését, hogy a műemlékek megőrzésére gondot fordít. A Víz- és Csatornaművek szennyvíztisztító berendezésének működése is megnyerte tetszését.

A Lahti-i polgármester nyilatkozatában a következőket mondotta: „E rövid itt-tartózkodás után is elmondhatom, hogy Magyarország, és különösen Pécs városa sokkal jobb hatást tett rám, mint amit vártam. A hábo-

szorgalma teljesen elbűvölt. Az önkéntes öreg városra teljesen ellentétben Lahtinak. A mi városunk 50 éves, az önként 2000. A római kori katedrálisból, a csaknem 1000 éves templomból, a török dzsámiból a múlt történelmi levegője árad. Nagyon tetszik nekem a kegyelet, amellyel a város őrzi ezeket az emlékeket. A múzeumban a legcsodálatosabb porcelángyűjteményt láttam, több nap kel-
lene alapos megtekintésére. En magam öt éve az északi országok útlevelelbizottságának elnöke vagyok. Remélem, hogy a tárgyalások során sikerül elérni, hogy az, aki már átélte a nyugat-német, dán határt, útlevelel nélkül utazhassék Finnországba. Lahtinak testvérvárosa van Svédországban, Norvégiában, Dániában, Izlandban és a Szovjetunióban. E látogatás után természetesen, hogy miután a magyar nép a finnek testvérnépe, Pécsen is testvérvárosunknak akarjuk. Ugy vélem, nekünk sok látni és tanulnivalónk van Magyarországon, és véleményem szerint önként is tanulhatnának tőlünk. Az ilyen baráti, nemzetközi kapcsolat mindig gyümölcsöző és szükséges. A pécsieket szívesen látjuk Lahtiban” — fejezte be nyilatkozatát Olavi Kajala.

Olavi Kajala, a finnországi Lahti város polgármestere és felesége, Pécssett 1956. szeptember 6-án

Pormestari Olavi Kajala puolisoineen Pécsissä 6.9.1956

A Lahti és Pécs közötti együttműködés kezdetét 1956 szeptemberétől számíthatjuk. Magyar testvérváros keresése először a Lahti városi elöljáróság 1956.6.13-ai ülésén került napirendre, ahol eldöntötték, hogy lépéseket tesznek magyar testvérváros keresésére. Nyár végén Olavi Kajala polgármester a nejével Magyarországon töltötte a szabadságát, és ellátogatott Pécsre is. A város történelmi látványosságai nagy hatást tettek rá, és Kajala előadta reményét a két város testvérvárosi kapcsolataira vonatkozóan.

Lahden ja Pécsin yhteistyön katsotaan alkaneen syksyllä 1956. Ystävyyskaupungin etsiminen Unkarista oli ensimmäistä kertaa esillä Lahden kaupunginhallituksen kokouksessa 13.6.1956, jolloin päätettiin ryhtyä toimenpiteisiin unkarilaisen veljeskaupungin hankkimiseksi. Loppukesästä kaupunginjohtaja Olavi Kajala oli puolisonsa kanssa lomamatkalla Unkarissa tutustuen myös Pécsiin. Kaupungin historialliset nähtävyydet tekivät heti vaikutuksensa, ja Kajala esitti toiveen ystävyysuhteesta kaupunkien välillä.

„E rövid itt-tartózkodás után is elmondhatom, hogy Magyarország, és különösen Pécs városa sokkal jobb hatást tett rám, mint amit vártam... Az önök öreg városa teljesen ellentéte Lahtinak. A mi városunk 50 éves, az önöké 2000...

E látogatás után természetes, hogy miután a magyar nép a finnek testvérnépe, Pécsset is testvérvárosunknak akarjuk.” (Olavi Kajala, Dunántúli Napló 1956.09.07)

”Voin jo tämän lyhyen tutustumiskäynnin perusteella sanoa, että Unkari ja erityisesti Pécs on tehnyt minuun huomattavasti suuremman vaikutuksen kuin odotin... Teidän vanha kaupunkinne on täysin Lahden vastakohta. Meidän kaupunkimme on 50-vuotias, teidän kaupunkinne 2000-vuotias... Tämän vierailun jälkeen on varmaa, että ... me toivomme saavamme Pécsistä ystävyyskaupungin” (Olavi Kajala, Dunántúli Napló 7.9.1956)

Kaupunginjohtaja Olavi Kajala
LM:n kunniajäsen

Zenei együttműködés 1965-től kezdődően – zenei táborok és kóruslátogatások

Musiikin alan yhteistyötä 1965 alkaen – musiikkileirejä ja kuorovierailuja

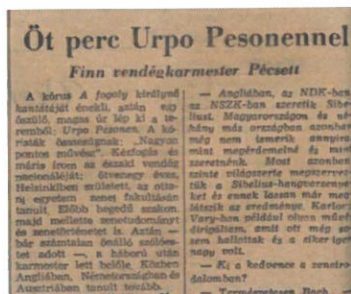
„A kulturális együttműködés első lépéseiként az ének-zenekultúra képviselőinek találkozásaira került sor. Ebben igen nagy szerepe volt egyrészt Antal György főiskolai tanárnak, aki a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola ének-zenetanárképző szak pécsi tagozatának vezetője volt, másrészt Urpo Pesonennek, Lahti város zeneigazgatójának, Aarre Hemming konzervatóriumi igazgatójának, később Paavo Kiiski és Yrjö Leppänen zenetanároknak, akik nemcsak a kóruscserek és zenekarok cseréinek, valamint pedagógusok kölcsönös látogatásainak szervezésében, hanem a Kodály-módszer finnországi megismertetésében is jeleskedtek.” (Végh József, 2009)

”Kulttuurialan yhteistyön ensimmäiset askeleet ottivat musiikkikulttuurin edustajat. Tässä oli suuri merkitys Pécsin musiikkiopiston johtajalla György Antalilla, kapellimestari Urpo Pesonella, Lahden konservatorion johtajalla Aarre Hemminkillä sekä myöhemmin Paavo Kiiskillä ja Yrjö Leppäsellä, jotka kunnostautuivat kuoro- ja opettajavierailujen järjestämisessä ohella Kodály-menetelmän tunnetuksi tekemisessä Suomessa.” (József Végh 2009)

Urpo Pesonen Pécselt 1966 márciusában [Urpo Pesonen Pécsissä maaliskuussa 1966]

”Először járok az önök hazájában és most apám jut eszembe. Ő tanító volt és a Finn-Magyar Baráti Társaság elnöke. Jól beszélt magyarul is és nagyon sokat mesélt nekem Magyarországról.” (Dunántúli Napló 1966.03.12) [Kiegészítés: Az édesápja, Matti Pesonen Finnugor Kulturális Bizottság elnöke volt 1921–1938 között és az I. Finnugor Találkozó (1921) összehívója.]

„Olen nyt ensimmäistä kertaa teidän maassanne, ja se tuo mieleen isäni. Hän oli opettaja ja Suomi-Unkari-ystävyyssseuran puheenjohtaja, Hän osasi unkaria ja kertoi minulle todella paljon Unkarista.” (Urpo Pesonen, Dunántúli Napló 12.3.1966) [Tarkennus: Matti Pesonen oli suomalaisugrilaisen kulttuuritoimikunnan puheenjohtaja vuosina 1921–1938 ja ensimmäisen suomalaisugrilaisen kokouksen (1921) koolle kutsuja.]

A Lahti Férfikar a barátaival Pécssett 1966 áprilisában

Lahden Mieskuoro ystävineen Pécsissä huhtikuussa 1966

A Lahti Férfikar volt az első finn férfikórus, amely Magyarországra látogatott a második világháború után. A kóruszövetség elnöke Ahti Lamminmäki volt, aki később 1969 és 1978 között a Lahti Finn-Magyar Társaság elnöke volt. A kórusal együtt utaztak Pécsre Kajala polgármester és a kórus támogató tagjai is.

Lahden Mieskuoro oli ensimmäinen maailmansodan jälkeen Unkarissa vierailut suomalainen mieskuoro. Kuoroyhdistyksen puheenjohtajana oli Ahti Lamminmäki, joka toimi sittemmin Lahden Suomi-Unkari Seuran puheenjohtajana vuosina 1969–1978. Kuoron mukana matkusti Pécsiin myös kaupunginjohtaja Kajala sekä kuoron kannatusjäseniä.

A Lahti Férfikar a lahti buszállomáson április 14-én [Lahden Mieskuoro linja-autoasemalla 14.4.]

SUUNTANA UNKARI. Lahden mieskuoro aloitti ellen aamulla klo 8.50 Pécsiin ja Budapestiin suuntautuvan konserttimatkansa, jolta kuoro palaa kotimaahan 25. 4. Lahden kaupungin edustajana seura matkalla kaupunginjohtaja Olavi Kajala. Ennen linja-auton lähtöä kohti Seutulan lentokenttää kuoro kajahtutti hyvästiksi

Niemen Joh

laulun Terve, Suomi maa tirehtööri Kalevi

Niemen Joh

Lahden Mieskuoro kotona

Hazajött a Lahti Férfikár.

(Etelä-Suomen Sanomat 1966_04_25)

Matkaväsymyksen merkkejä tuskin oli havaittavissa Lahden Mieskuoron laulajissa ellen heidän saapumistaan Unkarin ja Hävältä suuntautuneella konserttimatkallaan. Paluumatka lennettiin Wienistä Budapestin kautta Helsinkiin, mutta väsymystä oli paljo, joka oli estää kokonaan laus-
keutumisen Helsinkiin. Ensimmäinen lasku Suomessa tapahtui Turkuun, missä summa oli vähen-
män. Budapestin lentosemalla valitusta yöstä huolimatta Terve suomeni maa kajahti reippaasti
ellen illepäivällä Lahden kauppatien laidalla, mihin kuoron matka päättyi. Vasemmalla kuoron
puheenjohtaja, ekonom Ahti Lamminmäki ja oikealla kuoron johtaja Kalevi Niemelä.

Az Antal György vezette Liszt Ferenc Kórus 1969 októberében már másodszor Lahtiba érkezett a Lahti Oratórium Kórus vendégként. Végh József a 125 fős csoportja utazásunk szervezője volt, és először járt Lahtiban. A képen balról jobbra Urpo Pesonen, Végh József, Antal György, Borsos J. és Kisvári András. A vendégek busszal érkeztek Vainikkalából (a szovjet határról), és Lahtiba érkezésük után azonnal ebédelni vitték őket. (Fotó: Etelä-Suomen Sanomat, 1969.10.6.).

György Antalin johtama **Ferenc Liszt -kuoro** saapui lokakuussa 1969 jo toisen kerran Lahteen. Suuren, 125-jäsenisen ryhmän matkanjohtajana toimi József Végh, joka oli nyt ensimmäistä kertaa Suomessa. Kuvassa (ESS 6.10.1966) vasemmalta lukien Urpo Pesonen, Végh József, Antal György, Borsos J. ja Kisvari Andras. Vieraat ovat juuri istuutuneet lounaspöytänsä saavuttuaan bussilla Vainikkalasta Lahteen.

Sydämelliset tervetuloitotukset ja iloiset jälleennäkemiset sävyttivät sunnuntaina unkarilais-
Ferenc Liszt-kuoron saapumista Lahteen. 119 laulajaa käsittävä kuoro on Lahdessa viikon ajaksi.
Lahden oratoriokuoron vieraana ja antaa konsertin keskiviikkona. Vieraat saapuivat busse-
Vainikkalasta ja välittömästi Lahteen saapumisen jälkeen isännät johdattivat vieraansa lounas-
pöytänsä. Kuoron johtaja György Antal on kuvassa kolmas oikealta, vasemmalla kapellimesteri
Urpo Pesonen. Muut unkarilaisvieraat pöydän ympärillä ovat Andras Kisvari, J. Borsos ja J.

Unkarilainen suurkuoro
laulaa sydämestä sydämeen

Lahden unkarilaisen ystä-
vyyksikaupungin Pécsin 119
jäseniä käsittävä Ferenc
Liszt-kuoro sekä sen bud-
apestiläiset solistit Kristina
Laky, Livia Buday, Josef
Reti ja Demeter Marcsis
esittävät tänään professori
György Antal'in johta-
mana ja Lahden kaupungin-
orkesterin säestämänä kon-
serttitalossa kaksi suurimuo-
loista kuoroteosta, joista
kumpapaakaan ei Lahdessa
ole aikaisemmin kuultu.
Händelin kantaatti Die
Wahl des Herakles on pro-
fessori Antal'in "tuorein löy-
tös". Händelin syntymäkuu-
pungista Hallesta. Tämä sä-
vellyksensä vasta tämän
vuoden helmikuussa, jolloin
Ferenc Liszt-kuoro esitti sen
Budapestissa antamassaan
konsertissa.

„Már nem is emlékszem, milyen gyakran jártam Lahtiban... Talán ez a hatodik, talán a nyolcadik látogatásom, de mindig ugyanolyan boldog vagyok, ha ide jövök. Az öröm most is kettős, hiszen kórusunk itteni látogatását a Lahti Oratóriumkórus pécsi látogatása köve-
ti. A barátság hídját építjük a zenén keresztül, és ez biztosan nem rossz hídépítő program.
A zene egyenesen szívtől szívig hatol, nem ismer határokat vagy nyelvi nehézségeket.”
(Antal György, Etelä-Suomen Sanomat 1969.10.8.)

”En minä enää edes muista, kuinka usein olen vierailut Lahdessa... Ehkä tämä on kuudes,
ehkä kahdeksas vierailu, mutta tulen tänne aina yhtä mielelläni. Tälläkin erää ilo on kaksin-
kertainen, sillä kuoromme vierailua täällä seuraa vastaavasti Lahden oratoriokuoron vierailu
Pécsissä. Me rakennamme ystävyyden siltää musiikin avulla, eikä se ole ainakaan huono sil-
lanrakennusohjelma. Musiikki menee suoraan sydämestä sydämeen, se ei tunne rajoja eikä
kielivaikeuksia.” (György Antal, Etelä-Suomen Sanomat 8.10.1969)

„1970-ben a **Lahti Oratóriumkórus** Urpo Pesonen vezetésével másodszor járt Pécssett. A házigazda az Antal vezette Liszt Ferenc Kórus volt. A szüleim és én turistaként utaztunk, nem énekesekként. Pesonnenekhez hasonlóan mi is kaptunk ebédmeghívást Antalékhoz. A képen Urpo Pesonen, Antal Klára és György, Söjtör Sára, Antalék leánya, Soile Riihelä, Ahti és Anja Lamminmäki és Liisa Pesonen.” (Anne-Maaret Lamminmäki)

”Vuonna 1970 Urpo Pesosen johtama **Lahden oratoriokuoro** oli toistamiseen vierailulla Pécsissä. Isäntänä toimi Antalin johtama Ferenc Liszt -kuoro. Vanhempani ja minä olimme matkalla turisteina, emme laulajina. Saimme Pesosten tavoin lounaskutsun Antaleille. Kuvassa vasemmalta lukien Urpo Pesonen, Klára ja György Antal, Sára Söjtör, Antalien tytär, Soile Riihelä, Ahti ja Anja Lamminmäki sekä Liisa Pesonen.” (Anne-Maaret Lamminmäki)

Zenei táborok Lahtiban és Pécssett az 1960-as és az 1970-es években [Lahden ja Pécsin musiikkileirit 1960- ja 1970-luvulla]

Antal György, a Pécsi Zeneművészeti Szakiskola igazgatója, először járt Lahtiban nyáron 1965, akkor még hivatalos küldöttként és azzal a céllal, hogy tanulmányozza az ifjúsági zenei tábor szervezését, munkáját. A következő nyárra azonban személy szerint őt hívták meg, mégpedig azért, hogy tanítson a zenei táborban.

„Én szolfézst tanítottam... azt a tárgyat, amely nálunk közismert és amelyet szerte az országban tanítanak. Ez a speciális magyar szisztéma számukra meglehetősen új volt...”

„Azt hiszem, a finn-magyar zenei kapcsolatok fejlődését segítettük elő ezzel a látogatással is. Erre a finn-magyar kapcsolatra épült az idén az egész zenei tábor programja ... Az érdeklődés a mi zenei életünk iránt megnőtt, s nagyon sokan kifejezték azt a vágyukat, hogy a jövőre Pécssett rendezendő zenei táborban részt vehessenek.” (Dunántúli Napló 1966.09.04)

Pécsin musiikkiiopiston johtaja György Antal kävi jo kesällä 1965 ensimmäisen kerran Lahdessa perehtymässä Urpo Pesosen käynnistämään musiikkileiritoimintaan. Seuraavaksi kesäksi hän sai henkilökohtaisen kutsun tulla leirille opettajana. ”Opetin säveltapailua... menetelmää, jota meillä ympäri maata opetetaan. Tämä erityinen unkarilainen metodi oli heille melko uutta... Uskon että edistimme tänäkin vierailun avulla suomalaisunkarilaisten musiikkisuhteiden vahvistumista. Musiikkileirin koko ohjelma perustui näille suomalaisunkarilaisille suhteille ... Musiikkilämämme koskeva kiinnostus lisääntyi, ja monet ilmaisivat halunsa osallistua ensi vuonna Pécsissä järjestettävälle musiikkileirille” (Dunántúli Napló 4.9.1966)

„Antal György professor volt az első magyar, aki meglátogatta otthonunkat. Az 1960-as évek végén magyar fiatalokat hozott magával Lahtiba egy zenei táborba, amelyet Urpo Pesonen karmester vezetett. Hasonlóképpen a lahti zenehallgatók, többek között Tuija nővérem és Juhani bátyám, pécsi zenei táborokban vettek részt.” (Anne-Maaret Lamminmäki)

„Professori György Antal oli ensimmäinen unkarilainen, joka vieraili kodissamme. 1960-luvun lopulla hän toi mukanaan unkarilaisia nuoria Lahteen kapellimestari Urpo Pesosen johtamalle musiikkileirille. Vastaavasti lahtelaisia musiikinopiskelijoita, mm. sisareni Tuija ja veljeni Juhani, osallistui musiikkileireille Pécsissä.” (Anne-Maaret Lamminmäki)

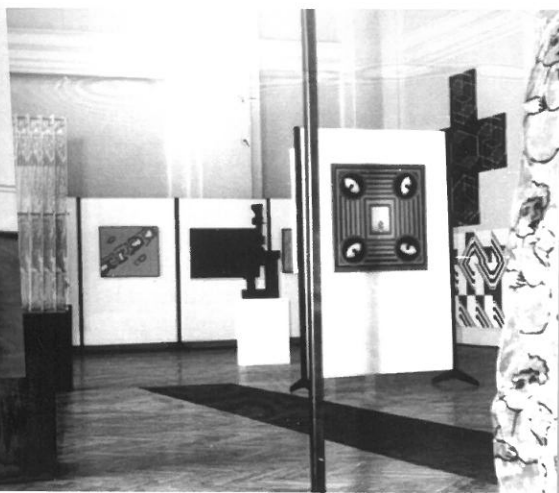
Lahti képzőművészek kiállítása 1972 februárjában

Lahtelaisten kuvataiteilijoiden näyttely helmikuussa 1972

Az Etelä-Suomen Sanomat (1972.01.27.) szerint a Lahti Képzőművészeti Kamara bemutatkozása eddig a legnagyobb finn képzőművészetet bemutató kiállítás volt Magyarországon. A kiállítást „a Finn-Magyar Társaság Lahti szervezete kezdeményezte Kaija Ikävalko festőművésznő javaslatára. 1972 januárjában a Tudomány és Technika Háza nagytermében (ahol ma a Csontváry –gyűjtemény nagyobb képei láthatók) Martti Ingman nagykövet nyitotta meg a 33 festményből, 24 grafikai lapból, 12 szoborból és 3 egyéb kompozícióból álló kiállítást, amely keresztmetszetét adta a hagyományos alkotásmódoknak és a legújabb törekvéseknek is. A kezdeményező Ikävalko művésznővel együtt jött a pécsi megnyitóra Matti Koskela is, aki aztán később még többször állított ki, tartott előadásokat Pécsen, és szervezte a pécsi és baranyai alkotók lahti kiállításait. Kiváló együttműködést alakított ki a Pécsi Grafikai Műhellyel... (Később) lahti és más finn művészek rendszeresen részt vettek baranyai alkotótáborokban (Siklós, Nagyharsány, Sellye, Orfű) és viszont.” (Végh József, 2009.)

A képzőművészeti kiállítás meghívott vendégei [Näyttelyn kutsuvieraita]: Végh József, Kert László, Matti Koskela, Gabriel József, Kaija Ikävalko és Szász Levente (a tolmács).

Lahtelaisten taiteilijoiden ensimmäinen yhteisnäyttely Pécsissä vuonna 1972 oli Etelä-Suomen Sanomien (27.1.1972) mukaan siihen mennessä ”suurin suomalaisen taiteen esittäytyminen Unkarissa”. Näyttelyn alulle panijana toimi Suomi-Unkari seuran Lahden osasto, erityisesti kuvataiteilija Kaija Ikävalko. Se koostui 33 maalauksesta, 12 veistoksesta ja 3 muusta teoksesta, jotka tarjosivat läpileikkauksen niin perinteisistä tyyleistä kuin uusimmista suuntauksista. Näyttely järjestettiin ”Tieteen ja tekniikan talossa”, jossa nykyisin toimii Csontváry-museo, ja sen avasi suurlähettiläs Martti Ingman. Avajaisiin osallistui Kaija Ikävalkon ohella Lahden taiteilijaseuraa edustanut Matti Koskela, joka piti myöhemmin useita näyttelyjä ja luentoja Pécsissä sekä järjesti pécsiläisten taiteilijoiden näyttelyjä Lahteen. Hän solmi erinomaiset yhteistyösuhteet Pécsin Grafiikan Työpajan kanssa... (Myöhemmin) lahtelaiset ja muut suomalaistaiteilijat osallistuivat säännöllisesti Baranyan läänin taideleireille (Siklós, Nagyharsány, Sellye, Orfű) ja päinvastoin. (József Végh, 2009.)

A pécsi finnbarátok közösségbe szerveződtek 1974.4.25-én

Pécsiläiset Suomen ystäväit järjestäytyivät 25.4.1974

LAHDEN SUOMI-UNKARI SEURA

„Az 1974. április 25-én megalakult közösség tevékenysége szorosan összeforrt a testvérvárosi együttműködéssel. Sőt: létrejöttét is annak köszönheti. Azok egy részében, akik az 1956. évi Pécs-Lahti kapcsolatfelvétel óta hivatalos vagy kulturális és sport küldöttség tagjaként Finnországban jártak, tartós érdeklődés fogalmazódott meg a testvérnép és annak kultúrája alaposabb megismerésére. Ez a vágy, meg a Lahtiban már 1952 óta szorgosan és eredményesen működő Finn-Magyar Társaság ... kitartó biztatására – a legelsőként az országban - alakult meg az egyesület Pécsi Magyar-Finn Baráti Kör néven. Később – „felsőbb kíváncságra” – Pécsi Magyar-Finn Baráti Klubként működött – csakúgy, mint a más városokban alakult hasonló közösségek – a Hazafias Népfront segítő és nem egy esetben külső támadásoktól óvó támogatásával. A bíróságon is bejegyzett egyesülettel 1993 februárjában alakult.” (Végh József, 2009)

Az együttműködés a Finn-Magyar Társaság lahti alapszervezetével a kezdetektől fogva élénk volt. Ennek alkotóelemei voltak a testvéregyesületek képviselőinek az együttműködését érintő találkozásai (minden második évben), a szakembercserék, a nyelvtanulást segítő cserelátogatások, amelyek napjainkban is folytatódnak.

Pécsin ystävyysseuran perustaminen kytketty tiiviisti ystävyyskaupunkitoimintaan. Voi jopa sanoa, että se syntyi siitä. Monilla, jotka vuonna 1956 solmitun ystävyyskaupunkisuhteen jälkeen kävivät Suomessa virallisten tai kulttuuri- ja urheiluryhmien jäseninä, heräsi halu tutustua syvemmin sukulaiskansaan ja sen kulttuuriin. Se sekä Unkari-Suomi Seuran Lahden osaston ... sinnikäs kannustus johtivat ”Unkari-Suomi Ystäväpiiriin” perustamiseen, ensimmäisten joukossa koko maassa. Nimi muutettiin myöhemmin ylhäältä tulleesta toivomuksesta ”Unkari-Suomi Ystävyyskerhoksi”, Isänmaallisen Kansanrintaman tuella ja alaisuudessa toimivaksi yhteisöksi, joka rekisteröitiin viralliseksi yhdistykseksi helmikuussa 1993. (József Végh, 2009)

Yhteistyö Suomi-Unkari Seuran Lahden osaston kanssa oli alusta alkaen vilkasta. Se koostui yhteistyöneuvotteluista ystävyysseurojen edustajien tapaamisista (joka toinen vuosi), asian-tuntijavaihdosta ja kielenopiskelua tukevasta vierailuvaihdosta, joka jatkuu tänäkin päivänä.

Nyelvtanfolyamok és cserelátogatások 1977-től kezdve

[Kielen opiskelua ja vierailuvaihtoa vuodesta 1977 alkaen]

”1977. június 26-án tizenötén utaztunk Lahtiba, a finn nyelvet anyanyelvi környezetben tanulni. Telve izgalommal készültünk az útra. Itthon – Pécssett – Dr. Szász Levente nagy buzgalommal okított bennünket, de úgy éreztük ez lesz a próba amikor kiderül, megértjük-e, amit majd finn tanárunk mondani, vagy kérdezni fog tőlünk.

... A teljes névsorra nem emlékszem, ez nem is lényeges, de velünk volt Végh Jóska, a nyelvcsoporthoz szervezője, Schmidt Gyurka a feleségével, továbbá Nagy Sándorné, Gódor Ági, Maul Ernőné, Györffi Csabáné, Maróti Gabriella, Darvas Jenőné és Balassa Laci, a viccelődés nagy mestere.

... Az intenzív nyelvtanfolyam bemutatkozással kezdődött. Mindenki elmondta nevét, foglalkozását, munkahelyét és azt, mi késztette arra, hogy finnül tanuljon. Volt, aki a nyelvi rokonság vagy a már folyó levelezés, engem kezdetben a finn irodalom, majd korábbi finnországi útjaim tapasztalatai motiváltak. Milyen jó is volna – gondoltam, ha otthon szóba jöhetne a finn eredmények hazai alkalmazása.

... Számomra és a nyelvet tanuló egész csoport számára bizony rövidnek tűnt a két hét tartózkodás Lahtiban. Az eredmény a dolog természetéből adódóan főleg csak benyomások szerzése volt, de ez a „csak” dús, színes és mély élményeket takar, azon nosztalgikus jóérzésen túl, hogy a finn valóban a tesztvéri nép. Pécs és Lahti baráti kapcsolatai itt, ebben a városban is közismertek. Tudnak rólunk, érdeklődnek irántunk, segítőkészek és kedvesek.” (Sütő László, 1999)

„Matkustimme 26. kesäkuuta 1977 viidentoista henkilöä ryhmänä Lahteen oppimaan suomea aidossa ympäristössä. Olimme valmistautuneet matkaan jännittyneinä. Levente Szász oli opettanut meitä innokkaasti Pécsissä. Ajattelimme kuitenkin, että nyt edessämme oleva testi osoittaisi, ymmärrämmekö suomenkielisen opettajamme puhetta ja kysymyksiä.

... Kaikkien nimiä en muista – se ei ole tärkeää – mutta ryhmäämme kuuluivat ainakin matkanjohtajana toiminut József (Jóska) Végh, György (Gyurka) Schmidt ja hänen vaimonsa, rouva Margit Nagy, Ágnes Gódor, rouva Petronella Maul, rouva Irma Györffi, Gabriella Maróti, rouva Klára Darvas ja László (Laci) Balassa, vitsailun suuri mestari.

... Kielikurssi alkoi esittäytymisellä. Jokainen kertoi nimensä, ammattinsa, työpaikkansa ja sen, mikä oli herättänyt halun oppia suomen kieltä. Joitakin motiivoja kielisukulaisuus tai kirjeenvaihtoystävyys, minua taas ensin suomalainen kirjallisuus ja sitten myöhemmin Suomen-matkoiltani saamani kokemukset. Kuinka hyvä olisikaan, ajattelin, jos voisimme soveltaa suomalaisten aikaansaannoksia Unkariin.

... Minulle ja koko ryhmälle kahden viikon oleskelu Lahdessa tuntui lyhyeltä. Se oli meille ymmärrettävistä syistä lähinnä vain vaikutelmien hankkimista. Tämä ”vain” tarkoittaa kuitenkin rikkaita, värikkäitä ja syviä elämyksiä sekä nostalgista tunnetta, että suomalaiset ovat todella sukulaiskansamme. Pécsin ja Lahden ystävyysuhteet tunnetaan hyvin lahtelaistenkin keskuudessa. He tietävät meistä, he ovat kiinnostuneita meistä, he ovat avuliaita ja ystävällisiä.” (László Sütő)

„Az 1960-as évek végétől számos magyar delegáció, köztük hivatalos delegációk is meglátogatták lahti otthonunkat és asikkalai nyaralónkat. Lahtiban a magyar, Pécssett a finn nyelv tanulása iránt lelkesedtek. Az 1970-es években nyelvtanfolyamcsere kezdődött a városok között, amelyen édesanyám is részt vett, aki magyarul kezdett tanulni. A tanfolyam résztvevőit családi otthonokban szállásolták el. Legalább három alkalommal volt nálunk Nagy Sándorné Margit (a képen középen), akivel a barátság haláláig tartott.” (Anne-Maaret Lamminmäki)

”Kodissamme Lahdessa ja mökillämme Asikkalassa vieraili 1960-luvun lopulta alkaen paljon unkarilaisia, virallisia delegaatioitakin. Lahdessa oli innostusta unkarin kielen ja Pécsissä puolestaan suomen kielen opiskeluun. 1970-luvulla kaupunkien kesken alkoi kielikurssivaihto, johon unkarin opiskelun aloittanut äitinikin osallistui. Kurssilaisilla oli kotimajoitus. Meillä asui ainakin kolmeen otteeseen Margit Sándorné Nagy (kuvassa keskellä), jonka kanssa ystävyys jatkui hänen kuolemaansa saakka.” (Anne-Maaret Lamminmäki)

A nyelvtanfolyam diákjai Lamminmäki nappalijában 1980 nyarán. Balról Maróti Gabriella, Ritva és Raimo Hulkkonen, Nagy Margit, Sütő Irma és László, Anja, Tuija és Anne-Maaret Lamminmäki, mögöttük állva Jaakko Hertsi és Juhani Lamminmäki, elől Tuula Telkki és Dr. Végh József. (Fotó: Ahti Lamminmäki)

Kielikurssilaisia Lamminmäen olohuoneessa kesällä 1980. Istumassa vasemmalta Gabriella Maróti, Ritva ja Raimo Hulkkonen, Margit Nagy, Irma ja László Sütő, Anja, Tuija ja Anne-Maaret Lamminmäki, takana seisomassa Jaakko Hertsi ja Juhani Lamminmäki, edessä Tuula Telkki ja József Végh. (Kuva: Ahti Lamminmäki)

Veszprémben a Magyar-Finn Baráti Körök III. Országos Találkozóján 1988 szeptemberében. Balról: Raila Hagström, Sütő László, Raija Lindén.

[Veszprém, Unkari-Suomi -ystävyyskerhojen III valtakunnallinen tapaaminen syyskuussa 1988. Raila Hagström (vas.), László Sütő, Raija Lindén.]

Anyag-összeállítás/aineiston koonti: Ilkka Haapola

Fordítás/käännös: Hedvig Halme

Tördelés/taitto: Noora Nylander

Készült/painatus: M&P paino, Lahti 2024